

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 22P/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6923203628
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Prčová
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2024:6923203628.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

22P/28/2023

Okresný súd Rimavská Sobota, sudkyňou JUDr. Luciou Prčovou v právnej veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., toho času Centrum pre deti a rodiny Jesenské, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, dieťa rodičov: matky A. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., toho času D. XX, XXX XX E., Nemecko a otca A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, toho času ÚVTOS Banská Bystrica, o návrhu A. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/X,G. a E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/X,G., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

22P/28/2023

I. Súd zrušuje ústavnú starostlivosť, ktorá bola nad maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX nariadená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 28.02.2011, č. k. 1P/288/2010 – 38.

II. Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti A. F., nar. XX.XX.XXXX a E. F., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom F. XXX/X, G..

III. A. F. a E. F. sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého A. B. v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia. Sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Ak predpokladajú, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môžu sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Sú povinní najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace, oznámiť súdu dočasné premiestnenie, účel a dĺžku pobytu dieťaťa v cudzine a iné významné skutočnosti súvisiace s dočasným premiestnením.

IV. Matka maloletého dieťaťa je povinná počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 30% sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v účinnom znení, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku a po dovŕšení plnoletosti maloletého dieťaťa je povinná tak robiť k jeho vlastným rukám.

V. Otec maloletého dieťaťa je povinný počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v účinnom znení, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota a po dovŕšení plnoletosti maloletého dieťaťa je povinný tak robiť k jeho vlastným rukám.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

22P/28/2023

1. Návrhom doručeným súdu 25.09.2023, sa navrhovatelia v rade 1/ a 2/ domáhali zverenia mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. V odôvodnení návrhu uviedli, že maloletý A. bol rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 07.03.2011 č. k. 1P/288/2010-38 zverený do ústavnej starostlivosti, ktorú maloletý vykonával v Centre pre deti a rodiny Jesenské. Na výkon ústavnej starostlivosti bol umiestnený do profesionálnej rodiny navrhovateľky v rade 1/. S maloletým A. mali navrhovatelia vytvorený blízky citový vzťah. Maloletý sa profesionálnej matke zdôveroval a ona ho viedla k plneniu povinností, venovala sa mu pri príprave na vyučovanie. Motivovala ho k športu, čítaniu kníh a turistike. Neskôr bol maloletý premiestnený na bežnú skupinu Centra pre deti a rodiny Jesenské. Aj po premiestnení boli navrhovatelia s maloletým v telefonickom a písomnom kontakte. Sám maloletý prejavuje záujem žiť v ich rodine naďalej. V návrhu ďalej uviedli, že navrhovateľka v rade 1/ aj v súčasnosti pracuje ako profesionálny rodič pre Centrum pre deti a rodiny Hnúšťa. V starostlivosti má dve maloleté deti. Navrhovateľ v rade 2/ je tiež zamestnaný. Žijú usporiadaným spôsobom života, netrpia žiadnym vážnym ochorením, ktoré by im bránilo v zabezpečovaní osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a majú plnú spôsobilosť na právne úkony.

2. K návrhu pripojili rodný list maloletého dieťaťa, potvrdenia všeobecného lekára o ich zdravotnom stave a výpisy z registra trestov.

3. Matka maloletého dieťaťa sa k návrhu písomne nevyjadrila, pojednávania nariadeného vo veci sa bez ospravedlnenia nezúčastnila.

4. Otec maloletého dieťaťa v písomnom vyjadrení k návrhu uviedol, že so zverením maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky v rade 1/ nesúhlasí. Dôvodmi nesúhlasu bol 1) záujem na zachovaní súrodeneckých väzieb A. s mladšou sestrou, maloletou B. D., ktorá je tiež umiestnená v Centre pre deti a rodiny Jesenské, 2) skutočnosť, že v čase, keď bol maloletý A. v profesionálnej rodine navrhovateľky v rade 1/, mal problémy s vyprázdňovaním a iné zdravotné problémy, ktoré podľa otca navrhovateľka v rade 1/ zanedbávala a nevyšli si ich včas a 3) skutočnosť, že sa proti otcovi v súčasnosti vedie trestné stíhanie, v ktorom ako poškodený vystupuje maloletý A. ako aj jeho staršia sestra Klaudia, pričom otec maloletého má podozrenie, že v čase pobytu mal. A. a v súčasnosti už plnoletej B. B. v profesionálnej rodine navrhovateľky v rade 1/, táto maloletého A. a najmä jeho staršiu sestru Klaudiu ovplyvňovala proti otcovi a následne Klaudia proti nemu vypovedala v trestnom konaní.

5. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k návrhu (správe zo šetrenia pomerov v rodine maloletých detí) uviedol, že má za to, že navrhovatelia spĺňajú osobnostné, zdravotné aj morálne predpoklady pre výkon náhradnej osobnej starostlivosti o maloletého A. B. a svojim spôsobom života a života osôb, ktoré s nimi žijú v domácnosti zaručujú, že náhradná osobná starostlivosť bude vykonávaná v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Navrhovatelia majú s maloletým vytvorený blízky citový vzťah. Návrat maloletého do biologickej rodiny v súčasnosti nie je perspektívny, preto jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov jeho v jeho najlepšom záujme.

6. Dokazovanie súd vykonal vyjadreniami navrhovateľov v rade 1/ a 2/, výsluchom svedkyne B. B. a listinnými dôkazmi a to najmä z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota 1P/288/2010 rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobote zo dňa 28. 02. 2011 č. k. 1P/288/2010-38 a správami o plnení ústavnej starostlivosti maloletými deťmi, z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 10P/71/2020 uznesením o nariadení neodkladného opatrenia z 24.08.2020 č. k. 10P/71/2020-13, potvrdením o zdravotnom stave navrhovateľov, výpisom z registra trestov navrhovateľov v rade 1/, 2/, rodným listom maloletého dieťaťa, správou ÚPSVaR Rimavská Sobota na rodičov maloletého dieťaťa a navrhovateľov týkajúcou sa zamestnania a poberania štátnych sociálnych dávok, správou CDR Jesenské na maloletého A. B., správou mesta Tisovec o povesti na navrhovateľov v rade 1/, 2/, správou kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov v rodine maloletého dieťaťa, posudkom CDR Jesenské na navrhovateľku v rade 1/ ako bývalú zamestnankyňu a pracovným posudkom CDR Hnúšťa na navrhovateľku v rade 1/, výsledkom lustrácie otca mal. dieťaťa v evidencii ZVJS a výpisom otca

maloletého dieťaťa z registra trestov. Súd v konaní zisťoval názor maloletého A. B.. Z vykonaného dokazovania a na základe zisteného názoru maloletého dieťaťa súd zistil nasledujúci skutkový stav veci:

7. Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota a zo dňa 28.02.2011, č.k. 1P/288/2010 - 38 súd nariadil nad maloletým A. a jeho sestrou, v tom čase maloletou B. B., nar. od 28.10.2005, ústavnú starostlivosť, ktorú mali maloleté deti vykonávať v Detskom domove Jesenské (teraz Centrum pre deti a rodiny Jesenské). Matke a otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na ich výživu výživným v minimálnej zákonnej výške k rukám Detského domova Jesenské (teraz Centra pre deti a rodiny Jesenské). Zo správ o plnení ústavnej starostlivosti, správy CDR Jesenské, správy kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov týkajúcich sa mal. dieťaťa ako aj vyjadrení navrhovateľov v rade 1/ a 2/ a zisťovania názoru maloletého A. mal súd preukázané, že maloletý A. aj jeho sestra B. B. boli na výkon ústavnej starostlivosti umiestnení v profesionálnej rodine navrhovateľky v rade 1/, ktorá bola v tom čase zamestnaná ako profesionálny rodič v CDR Jesenské. Z vyjadrení navrhovateľov v rade 1/ a 2/, svedeckej výpovede B. B., zisťovania názoru maloletého A. a správ o výkone ústavnej starostlivosti mal súd preukázané, že pobyt a pôsobenie maloletých detí v profesionálnej rodine navrhovateľky v rade 1/ bol roky bezproblémový. Rodina navrhovateľky 1/ mala s oboma deťmi vytvorené blízke citové vzťahy. V čase puberty maloletej B. dochádzalo k zmenám a zhoršovaniu jej správania. Z jej svedeckej výpovede mal súd preukázané, že maloletá chcela mať v čase puberty viac slobody a nechcela rešpektovať pravidlá stanovené profesionálnou rodinou. Z tohto dôvodu dochádzalo najmä medzi ňou a profesionálnou matkou ku konfliktom a Klaudia požiadala o preradenie na osobitnú skupinu Centra. Následne aj maloletý A. požiadala o preradenie do osobitnej skupiny v CDR a to z dôvodu, že chcel zostať so svojou sestrou B.. Medzičasom bola do toho istého centra pre deti a rodiny, rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 18.01.2011, č. k. 7P/179/2010 – 22 umiestnená aj ďalšia sestra mal. A., mal. B. D., nar. XX.XX.XXXX, nad ktorou bola tiež nariadená ústavná starostlivosť. Maloletý A. sa podľa jeho vlastného vyjadrenia mal rozhodnúť medzi zotrvaním v profesionálnej rodine navrhovateľky v rade 1/ a pobytom v CDR spolu so svojimi sestrami. Po preložení na samostatnú skupinu CDR maloletý svoje rozhodnutie oľutoval a chcel sa vrátiť naspäť do rodiny navrhovateľky v rade 1/. Toto mu už však nebolo umožnené a to aj z dôvodu, že navrhovateľka prestala v CDR Jesenské pracovať ako profesionálny rodič.

8. Z výsluchu svedkyne a pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 7P/88/2023 – 51 mal súd preukázané, že po dovŕšení osemnásteho roku veku, B. B. opustila CDR Jesenské. Vo vzťahu k mal. B. D. bolo rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 12.09.2023, č. k. 7P/88/2023 - 51 nariadené výchovné opatrenie, na základe ktorého bola maloletá umiestnená v Reedukačnom centre Čerenčany na obdobie 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 20.10.2023. Maloletá teda bude v reedukačnom centre minimálne do 20.04.2024.

9. Zo správ o výkone ústavnej starostlivosti, vyjadrení navrhovateľov v rade 1/ a 2/, zisťovania názoru maloletého dieťaťa a svedeckej výpovede B. B. mal súd preukázané, že maloletý A. mal s navrhovateľmi v rade 1/ a 2/ počas jeho pobytu u nich vytvorené pozitívne silné citové väzby. Bral ich ako svojich rodičov. Súd mal tiež preukázané, že v rodine navrhovateľov bolo o maloletého dobre postarané. Rodina maloletého viedla k plneniu školských povinností, ku športu, turistike a riadnym spôsobom zabezpečovala celkovú starostlivosť o maloleté dieťa, vrátane zdravotnej starostlivosti. Počas výkonu ústavnej starostlivosti, maloletý trpel viacerými zdravotnými problémami tráviacej sústavy, šelest na srdci, problémy so sluchom. Z vyjadrenia samotného maloletého A. mal súd preukázané, že navrhovateľka 1/ v postavení profesionálneho rodiča dôsledne zabezpečovala jeho zdravotnú starostlivosť, pravidelne s ním navštevovala odborné ambulancie a chodila na potrebné lekárske vyšetrenia.

10. Z vyjadrenia navrhovateľky v rade 1/, výsluchu svedkyne B. B. a zisťovania názoru mal. dieťaťa mal súd tiež preukázané, že mal. Klaudia v čase, keď sa dostala do puberty, nechcela dodržiavať režim fungovania v profesionálnej rodine, plniť si povinnosti do školy a iné povinnosti, ktoré od nej profesionálna matka vyžadovala. Chcela mať „slobodu“, o ktorej si myslela, že ju bude mať v centre pre deti a rodiny. Myslela si, že v centre nebude tak kontrolovaná ako v profirodine. Samotná B. vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že sa mýlila a že ani v CDR jej nebolo umožnené žiť tak „slobodne“, ako si predstavovala. Svedkyňa potvrdila, že s rodinou F. mali veľmi dobré vzťahy a vzorne sa o ňu a jej brata starali.

11. Z pracovného posudku Centra pre deti a rodiny Jesenské na navrhovateľku v rade 1/ vyplynulo, že pracovný pomer navrhovateľky v rade 1/ v Centre pre deti a rodiny Jesenské na pozícii profesionálneho rodiča trval od 01.06.2012 do 05.10.2021. Bol ukončený dohodou. Navrhovateľka mala v starostlivosti ako profesionálny rodič maloletého A. B. a jeho vtedy maloletú sestru B.. Do jej profesionálnej náhradnej rodiny už nebolo možné umiestniť sestru maloletých detí, B. D., narodenú XX.XX.XXXX, ktorá bola od 10.06.2020 umiestnená na samostatne usporiadanej skupine centra. Následne bola na samostatne usporiadanú skupinu dňa 17.03.2021 umiestnená na vlastnú žiadosť aj v tom čase maloletá B. B. a neskôr s cieľom spojenia súrodencov rovnako na vlastnú žiadosť aj maloletý A. B.. Následne z objektívnych dôvodov už nebolo možné do rodiny navrhovateľky v rade 1/ umiestniť žiadne dieťa, preto bol pracovný pomer s ňou ukončený. Podľa Centra pre deti a rodiny Jesenské, navrhovateľka v rade 1/ spĺňa osobnostné a morálne predpoklady pre výkon náhradnej osobnej starostlivosti a spôsobom svojho života zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

12. Z pracovného posudku Centra pre deti a rodiny Hnúšťa na navrhovateľkou v rade 1/ vyplynulo, že v CDR Hnúšťa pracuje od 04.11.2021 na pracovnej pozícii profesionálny náhradný rodič. Pracovný pomer trvá. Počas výkonu práce v CDR Hnúšťa. mala pani F. v starostlivosti štyri deti vo veku od narodenia do troch rokov. Pri výkone svojej práce je zodpovedná a svedomitá. Starostlivosť o deti dobre zvláda, deťom sa plnohodnotne venuje, berie ich na výlety primerané veku detí. Učí deti hygienickým a stravovacím návykom, vytvorila im denný režim. Pri výchove je svedomitá a snaží sa deťom nastaviť rozumné hranice. Menšie deti, ktoré prišli do jej domácnosti v značne zanedbanom stave, naučila základné zručnosti a poznatky, ktoré by ich rovesníci mali vedieť. Na deťoch každý mesiac vidieť posun a je evidentné, že sa im pani F. venuje. Deti sú vždy oblečené v čistom a vhodnom oblečení, v detskej izbe majú dostatok hračiek, hospodárenie s preddavkami je bezproblémové. CDR Hnúšťa je spokojný s výkonom práce pani F.. Aj z pohľadu CDR Hnúšťa, pani F. spĺňa osobnostné a morálne predpoklady pre výkon náhradnej osobnej starostlivosti.

13. Zo správy o povesti mesta Tisovec na navrhovateľov v rade 1/ a 2/ mal súd preukázané, že títo neboli prejednaní komisiou na ochranu verejného poriadku a životného prostredia pri mestskom zastupiteľstve v Tisovci. Mestská polícia mesta Tisovec neeviduje sťažnosti na správanie navrhovateľov 1/, 2/ a mesto nemá vedomosť o tom, že by sa menovaní dopustili priestupkov voči občianskemu spolunažívaniu. Mesto neuložilo navrhovateľom v rade 1/, 2/ blokovú pokutu ani nerozhodlo o uložení peňažnej sankcie menovaným v rozkaznom konaní. Podľa vedomostí mesta Tisovec navrhovateľka v rade 1/ pracuje ako profesionálny rodič pre CDR Hnúšťa. O deti, ktoré má zverené do starostlivosti, sa primerane stará. Mesto má vedomosť o tom, že navrhovateľka v rade 1/ mala v minulosti v starostlivosti aj maloletého A. a jeho sestru, ktorí sa pred dvomi rokmi vrátili do CDR. Navrhovateľka v rade 1/ nepreušila kontakt s maloletým A. ani po jeho odchode. Má veľký záujem o zverenie maloletého A. do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

14. Z potvrdení všeobecných lekárov navrhovateľky v rade 1/ a navrhovateľa v rade 2/ mal súd preukázané, že obaja majú dobrý zdravotný stav a sú zo zdravotného hľadiska spôsobilí vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti.

15. Z výpisu navrhovateľov v rade 1/ a 2/ z Registra trestov Generálnej prokuratúry SR mal súd preukázané, že navrhovatelia 1/ a 2/ nemajú záznam v registri trestov.

16. Z výsledkov lustrácií navrhovateľov v rade 1/ a 2/ v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov mal súd preukázané, že navrhovatelia 1/ a 2/ nemajú žiadny záznam v evidencii správnych deliktov a priestupkov.

17. Zo správny strednej odbornej školy obchodu a služieb v Rimavskej Sobote na mal. A. mal súd preukázané, že po nástupe do školy sa maloletý pod vplyvom ťažko prispôsobivých spolužiakov zapojil do bitky. Po výchovných opatreniach a práci s mal. A. nastalo zlepšenie. Na polroku šk. roku 2022/2023 mal udelené pokarhanie triednym učiteľom a zníženú známku zo správania na stupeň 2 za porušenie školského poriadku - zápisy v triednej knihe. V prvom polroku vymeškal 26 ospravedlnených a 80 neospravedlnených hodín, na konci školského roku 2022/2023 vymeškal 86 ospravedlnených a 8 neospravedlnených hodín. Na polroku 2022/2023 maloletý neprospeš z piatich predmetov. Na konci školského roku prospel s priemerom 2,77. V školskom roku 2023/2024 je

správanie maloletého voči vyučujúcim a nepedagogickým zamestnancom školy úctivé, v medziach normálu, občas temperamentnejšie so žartovným úmyslom. Maloletý niekedy nerešpektuje pokyny a nedbalo si plní školské povinnosti, preto dosahuje priemerné a uspokojivé výsledky. Na teoretickom vyučovaní má zápisy za hlučné správanie, ale na odbornom výcviku pochvalu od majsterky, lebo pri fyzických a manuálnych činnostiach sa snaží. Od začiatku školského roka do 27.11.2023 vymeškal 29 ospravedlnených hodín a 6 neospravedlnených hodín. So spolužiakmi má priateľské vzťahy, má veselú povahu, v konštruktívnej debata vie prijať aj názor iných. Je hravý, nesústredený, ale nepodlieha agresívne zlostným emóciám.

18. Zo správ Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota mal súd preukázané, že navrhovatelia v rade 1/ a 2/, ani rodičia mal. A., neboli v období posledných dvanástich mesiacov poberateľmi dávok v hmotnej núdzi ani členmi domácnosti, ktorej sa pomoc v hmotnej núdzi poskytuje. Taktiež nie sú poberateľmi štátnych sociálnych dávok. Navrhovatelia v rade 1/, 2/ ani rodičia maloletého dieťaťa nie sú vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

19. Z výsledkov lustrácie otca maloletého dieťaťa v registri Zboru väzenskej a justičnej Stráže mal súd preukázané, že otec je v súčasnosti vo väzbe v trestnom konaní, ktoré je proti nemu vedené pre podozrenie zo spáchania zločinu sexuálneho násillia. Otec maloletého nie je vo výkone väzby zaradený na výkon práce. Otec si vyživovaciu povinnosť voči maloletému A. nahlásil.

20. Matka maloletého dieťaťa sa dlhodobo zdržiava v Nemeckej spolkovej republike. Matka si nesplnila súdom uloženú povinnosť, špecifikovať a preukázať svoje mesačné príjmy a výdavky. Na súdom vytýčené pojednávanie sa nedostavila. Súdu sa nepodarilo hospodárnymi dostupnými prostriedkami preukázať bytové, rodinné, osobné a majetkové pomery matky maloletého A..

21. Podľa § 44 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v účinnom znení (ďalej aj Zákon o rodine) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

22. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

23. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

24. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

25. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

26. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

27. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine soba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

28. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

29. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

30. Podľa § 45 ods. 8 veta prvá a štvrtá Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

31. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

32. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

33. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

34. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

35. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

36. Primárnym a prirodzeným právom, ale aj povinnosťou rodičov, je osobne sa o svoje deti starať, zabezpečovať potreby pre ich priaznivý fyzický a psychický vývoj, hájiť ich najlepšie záujmy, zastupovať ich a spravovať ich majetok (§ 28 ods. 1 Zákona o rodine). V prípade, ak rodičia z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov starostlivosť o deti nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť, zákon o rodine upravuje možnosť nahradiť starostlivosť rodičov, starostlivosťou inej fyzickej alebo právnickej osoby. Aj keď právo a povinnosť rodičov starať sa o deti je prirodzená, môžu nastať situácie, že biologický rodič nie

je s ohľadom na objektívne alebo subjektívne skutočnosti spôsobilý riadne vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti alebo tieto fakticky nevykonáva vôbec.

37. Náhradná osobná starostlivosť predstavuje inštitút zabezpečovania starostlivosti o maloleté dieťa inou osobou inej fyzickej osoby ako rodiča. Do náhradnej osobnej starostlivosti možno dieťa zveriť v prípade, ak rodič osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zanedbáva alebo riadne nevykonáva, či už zo subjektívnych dôvodov, alebo preto, že mu v jej výkone bránia objektívne okolnosti (plnenie povinnej školskej dochádzky, štúdium na škole, pobyt vo výkone trestu odňatia slobody a pod.) a takéto zverenie je v záujme dieťaťa. Zákon stanovuje predpoklady, ktoré musí fyzická osoba spĺňať na to, aby jej maloleté dieťa mohlo byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Týmito predpokladmi sú trvalý pobyt na území SR, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, ako aj osobnostné a zdravotné predpoklady a vedenie takého spôsobu života osoby, ktorej má byť dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti zverené, ako aj osôb žijúcich s ňou v spoločnej domácnosti ktorý zaručí, že sa bude náhradná osobná starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. V zásade sa uprednostňuje náhradná osobná starostlivosť vykonávaná rodinnými príslušníkmi maloletého dieťaťa, najmä starými rodičmi maloletého dieťaťa.

38. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že rodičia maloletého A. B. dlhodobo nezabezpečujú starostlivosť o svoje maloleté dieťa, ani o iné maloleté deti, ktoré pochádzajú z ich vzťahu. Všetky maloleté deti boli postupne rozhodnutiami súdov umiestnené do ústavnej starostlivosti. Maloletý A. bol v ústavnej starostlivosti zaradený do profesionálnej rodiny navrhovateľky v rade 1/, pri ktorej vykonával ústavnú starostlivosť od roku 2012 do roku 2021. Následne na vlastnú žiadosť, aby bol pri svojich sestrách, požiadal o výkon ústavnej starostlivosti na osobitnej skupine v rámci centra pre deti a rodiny. Svoje rozhodnutie si neskôr rozmyslel a prakticky od odchodu z profesionálnej rodiny navrhovateľky v rade 1/ sa do tejto rodiny chcel opäť vrátiť. Sestry maloletého A. sa v súčasnosti v centre pre deti a rodiny nezdržiavajú. B. B. už nadobudla plnoletosť a centrum opustila. Maloletá B. je v súčasnosti na základe rozhodnutia súdu umiestnená na výchovné opatrenie do Reedukačného centra Čerenčany.

39. Z vykonaného dokazovania bolo tiež zistené, že starostlivosť, ktorú navrhovateľka v rade 1/ a jej rodina maloletému A. po celú dobu jeho umiestnenia v jej rodine ako rodine profesionálneho rodiča poskytovala bola príkladná po každej stránke a maloletý mal s navrhovateľmi v rade 1/ a 2/. ako aj ostatnými rodinnými príslušníkmi vytvorené pozitívne úzke citové väzby, podobné citovým väzbám dieťaťa v riadne fungujúcej biologickej rodine. Navrhovatelia v rade 1/ a 2 /sú manželia a majú trvalý pobyt na území SR. Ich zdravotný stav im umožňuje vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Súd mal za to, že disponujú osobnostnými a morálnymi vlastnosťami, ktoré zaručujú, že náhradnú osobnú starostlivosť budú vykonávať v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Preto súd, vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 44 a 45 ods. 1 Zákona o rodine, mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX zveril do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov v rade 1/ a 2/.

40. V súlade s ust. § 45 ods. 8, 62 ods. 1 – 3 Zákona o rodine, súd určil matke a otcovi maloletého dieťaťa vyživovaciu povinnosť s ohľadom na ich možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Otec maloletého A. je v súčasnosti vo výkone väzby, kde nepracuje. Nemá žiadny príjem. Nevlastní žiadny nehnuteľný majetok alebo hnutel'ny majetok vyššej hodnoty. V zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine, je každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Keďže nie je v možnostiach otca mal. A., prispievať na jeho výživu vo vyššej miere ako je suma minimálneho zákonného výživného, vyplývajúce z vyššie citovaného zákonného ustanovenia, určil súd otcovi vyživovaciu povinnosť v minimálnej zákonnej výške. Tá v súčasnosti predstavuje sumu 36,80 €. Keďže sa súdu dostupnými prostriedkami nepodarilo preukázať, že matka mal. A. je v súčasnosti s ohľadom na svoje osobné a majetkové pomery schopná plniť si vyživovaciu povinnosť vo vyššej výške, ako je minimálne zákonom stanovené výživné, aj matke určil vyživovaciu povinnosť v minimálnej zákonnej výške.

41. V zmysle § 45 ods. 8 Zákona o rodine sú obaja rodičia povinní uhrádzať výživné do plnoletosti mal. A. k rukám Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, následne po dovŕšení plnoletosti, k rukám mal. dieťaťa.

42. O trovách účastníkov konania súd rozhodol v súlade s § 52 Zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z nich nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

22P/28/2023

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresnom súde Rimavská Sobota.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak nebude povinnosť platiť výživné stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnuteľných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.